

VELIKONOCE 2015 V KOSTELE SV. TOMÁŠE

29. 3. 2015 – Květná neděle

* při mši sv. v 9:00 průvod s ratolestmi

Zpovídání během Svatého týdne

* od pondělí do středy vždy od 14:00 do 18:00 hodin

* na Zelený čtvrtek od 14 do 16:30 a na Velký pátek jen od 14 do 16:00

* během obřadů Svatého třídní se v našem kostele nepovídá

2. 4. 2015 – Zelený čtvrtek

* není ranní mše

* katedrála sv. Petra a Pavla 9:00 mše se svěcením olejů (J. E. Vojtěch Cikrle)

* 17:30 mše sv. na památku Večeře Páně

* kostel otevřen do 20:00 pro soukromou adoraci „v Getsemanské zahradě“

3. 4. 2015 – Velký pátek

* den přísného postu (půst od masa a půst újmy)

* dnes se neslaví žádná mše sv. (není ani obvyklá ranní mše)

* 15:00 pobožnost křížové cesty

* 17:30 Památka umučení Páně

4. 4. 2014 – Bílá sobota

* dnes se nekoná žádná bohoslužba (není ranní mše)

4. 4. 2014 – Slavnost Zmrtvýchvstání Páně

* 21:00 Velikonoční vigilie - začíná žehnáním ohně na prostranství před kostelem, přineste si své svíce (opatřené kornoutem proti okapávání vosku)

5. 4. 2014 – Slavnost Zmrtvýchvstání Páně

* bohoslužby v obvyklém nedělním rozvrhu

* mše svatá v 9:00 se zpěvem chrámového sboru

21. 4. 2014 – Velikonoční pondělí

* bohoslužby v obvyklém nedělním rozvrhu

6 Tomášek

ZPRAVODAJ FARNOSTI
PŘI KOSTELE sv. TOMÁŠE V BRNĚ

Motto:

I když jsme křesťané, židé nebo muslimové, Američané, Rusové nebo Afričané, generálové či kněží, rabínové nebo imámové, i když máme viditelná či neviditelná postižení: Ze všeho nejdříve jsme lidské bytosti se srdci schopnými lásky.

Jean Vanier

Úvodní slovo

Říká se, že všechno dobré v Čechách pochází z Moravy. Možná to není na sto procent pravda, možná ale, že tomu věří i Svatý otec František, když jmenoval brněnského rodáka Mons. Vlastimila Kročila novým českobudějovickým biskupem ☺. Jmenovanému přeji a vyprošuji od Boha milost a moudrost do této nové a zodpovědné služby a prosím o modlitbu za něj i za jeho diecézi. Bude mu v tom (jistě naprosto nenapodobitelným způsobem) asistovat náš bývalý farář, biskup Pavel.

Před několika dny oběhla světovými médii zpráva, že letošním laureátem Templetonovy ceny se stal Jean Vanier (*1928), zakladatel komunit L'Arche a zakladatel hnutí Víra a Světlo. Podle mého názoru je to jeden z nejskvělejších lidí, co dnes země nosí, a proto bych tuto událost nerad nechal bez povšimnutí. Uvnitř čísla najdete článek otce Jiřího, kterému se Jean Vanier stal velkou inspirací.

Dále v čísle najdete informace k blížícím se velikonočním svátkům. Poslal jsem dopis na magistrát s naléhavou prosbou, aby se

neopakovala situace z loňských Velikonoc, kdy nám sportovní přenosy v blízkosti kostela narušovaly bohoslužby. Bohužel, zřejmě nás čeká podobná kalvárie. Pořadatelé slibují vstřícnost, nevím, jak to dopadne. Prosím Vás o velkou dávku trpělivosti.

Spolu s otci Jiřím a Josefem přeji všem svatotomským farníkům krásné, požehnané Velikonoce

Váš farář Jan Mráz

Informace

Aktuální dění ve farnosti

• **Svatý otec František** jmenoval novým českobudějovickým biskupem **Mons. ThDr. Vlastimila Kročila, Ph.D.** Jmenovaný biskup se narodil se 10. května 1961 v Brně. Na kněze byl vysvěcen 16. července 1994 pro českobudějovickou diecézi. Po základní a střední škole studoval filozofii a teologii na Papežské lateránské univerzitě v Římě (1988-1993) a postgraduální studia se specializací „patristická teologie“ absolvoval na Papežské gregoriánské univerzitě v Římě (1993-1996). V roce 2008 dosáhl doktorátu na Katolické univerzitě v Ružomberoku na Slovensku. Jeho dizertační práce má název „Passio Christi ve spisech Lva Velikého“.

• **Svatý otec František ohlásil mimořádný Svátý rok** věnovaný milosrdenství, který má začít letos o slavnosti Neposkvrněného Početí Panny Marie, což je zároveň 50 let od konce Druhého vatikánského koncilu. Zahájení proběhne tradičně, tedy otevřením Svaté brány v bazilice svatého Petra ve Vatikánu 8. prosince 2015. Trvat bude do slavnosti Krista Krále příštího roku (2016). Slavnostní vyhlášení papežskou bulou se plánuje na Bílou neděli (12. dubna), od Jana Pavla II. nazvanou Nedělí Božího milosrdenství.

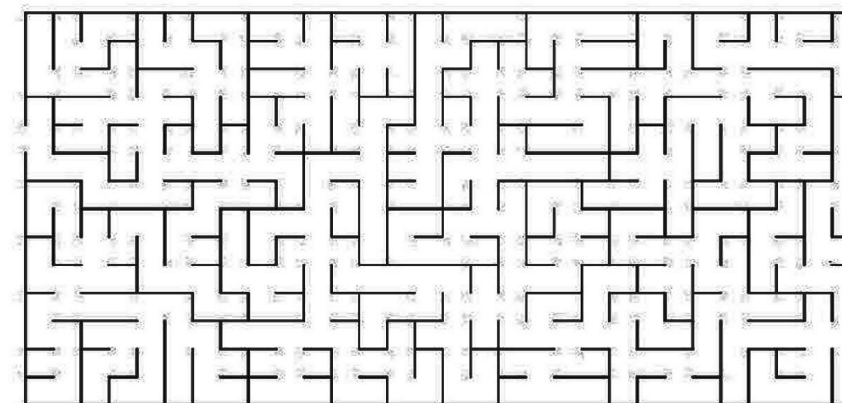
Často myslím na to, jak by mohla církev více zviditelnit svoje poslání dosvědčovat milosrdenství. Je to cesta, která začíná duchovním obrácením. Proto jsem se rozhodl vyhlásit mimořádné Jubileum, jehož jádrem bude Boží milosrdenství, Svátý rok Milosrdenství. Chceme jej prožít ve světle Pánových slov: „Buďte milosrdní jako je milosrdný váš Otec“ (Lk 6,36).

• **Tento rok je v české církvi rokem Eucharistie**, vyvrcholit má Národním Eucharistickým kongresem. Jako místo konání závěrečné fáze bylo zvoleno Brno. O slavnosti Božího těla vyvrcholí slavení v jednotlivých diecézích, kromě naší. Poté, 17. října 2015, proběhne v našem městě eucharistický průvod a slavnostní bohoslužba (pravděpodobně na náměstí Svobody). Tato slavnost bude mít

BYSTRÉ HLAVY

PRO NEJMENŠÍ

KRASLICE. Pomoz najít zajíčkovi cestu k jeho kraslicím.

PRO STARŠÍ OSMISMĚRKA.

P	A	T	O	B	O	S	V	V	V	L	E
O	L	I	O	V	O	C	E	K	Í	O	E
M	K	N	K	A	O	Č	L	S	N	N	C
L	O	O	O	J	N	A	K	Č	E	V	O
Á	Z	Í	Š	Í	B	A	Ý	S	Z	V	N
Z	A	J	Í	Č	E	K	P	Á	O	K	O
K	J	O	K	K	R	P	Á	T	R	O	K
A	E	B	K	A	Á	R	T	J	A	L	I
E	L	Ě	D	E	N	U	E	A	N	E	L
Z	E	L	Í	V	E	T	K	R	Y	D	E
Ú	N	O	R	A	K	Y	M	O	L	A	V

BERÁNEK
JARO
JOB
KOŠÍK
LÍSKA
NAROZENÍ
OKO
OVOCE
PRUTY
ÚNOR
VÍNO
ZAJÍČEK
VELIKONOCE
VELKÝ PÁTEK

EVA
JELEN
KOLEDÁ
KOZA
LOM
NEDĚLE
OVEČKA
POMLÁZKA
SOBOTA
VAJÍČKA
ZELÍ

Klára Špunt Zelinková

Po společné modlitbě jsou dětem rozdány pracovní listy a povídají si o vztahu k Bohu a čistém srdci. Ale ouha, na listu je pár linek a nad nimi stojí: „Napiš modlitbu vlastními slovy.“ „Ale já jsem se nikdy nemodlila,“ obrací se Šárka na paní učitelku. „To je úplně jednoduché. Jako prosbu napiš, co by sis přála. Na čem ti opravdu záleží. A poděkuj za to, co ti dělá radost, co je prostě prima. A nemusíš mi to ukazovat, je to tvoje modlitba. Důležité je, že o ní ví Bůh. A to platí pro všechny.“

Holčička kývne a začíná psát. Třetáci stejně nakonec nevydrží a přijdou se se svými modlitbami pochlubit. Paní katecheta pochválí všechny, ale asi nejvíc Šárku, i když se jí při čtení trochu sevře srdce. „...moc bych si přála, aby taťka bydlel zase s námi ... děkuji, že můžu chodit do dramaťáku a že budeme mít brzy představení v divadle Husa na provázku.“

Paní katecheta si k holčičce čupne: „To je úžasný, že hrajete v takovém divadle, tam hrají jen ti nejlepší. A víš, modlitba není zaklínadlo. Pán Bůh ne-splní vždycky hned, co si přejeme. Ale je s tebou, i když jsi smutná a máš starosti. To je na Něm to nejlepší.“ Paní učitelka ještě rychle dodá: „O přestávce mi řekneš, co hrajete, jo?“ Na konci hodiny dostává Šárka přihlášku. Celou přestávku pak

děvčátko povídá o plánované divadelní hře. Tak podrobně, že má paní katecheta pocit, že by mohla kteroukoli z rolí úspěšně alternovat.

Příští týden příběhne Šárka jako první. S rozzářenýma očima líčí, jak se všechno povedlo. Že se byla podívat nejen mamka s bráchou, ale i teta s rodinou, obě babičky i dědeček (babička o něm tvrdí, že posledních 35 let v divadle nebyl, pokud vůbec někdy!).

„Vidíš, jakou máš krásnou rodinu? Kolik lidí tě má rádo?“ usmívá se paní katecheta. „A táty máš taky dva – toho, který s vámi teď právě nebydlí a Toho, který je stále s tebou a má tě moc rád.“ Děvčátko kývne, jako že rozumí a odevzdává vyplněnou přihlášku.

Paní učitelka zakládá list do desek. Přitom jí bleskne hlavou: A co moje každodenní přihláška ke Kristu? Děkuji hned za to, co mě potěší? Řeším své problémy sama nebo využívám nabízené pomoci od Toho, který se stal člověkem právě proto, abychom sami nikdy nebyli?

To už však přibíhají ostatní děti a shromažďují se u akvárka s křečkem. Páťáci, v jejichž třídě výuka probíhá, si na něm velmi zakládají a křeček tudíž musí přežít. Paní katecheta si totiž není jistá, zda – při vší úctě ke křečkům – by byl třetího dne vzkříšen!

Marie Sojka Veselá

celonárodní charakter. Tématu Eucharistie se budeme ve farnosti věnovat o prvních pátcích. Během kongresu pak bude i v naší farnosti nabízen program, převážně modlitební. Bližší informace na www.nek2015.cz. Jakmile budeme znát další podrobnosti, budeme o nich informovat.

- Velikonoční zpovídání a bohoslužby během Velikonoc – viz samostatná příloha.

- **26. 3. zasedala Farní rada**, v nejbližších dnech najdete na farním webu zápis z jednání. Několik posledních zápisů je přístupných online, pokud chcete konzultovat starší zápisy, obraťte se na farní kancelář.

- **První sv. přijímání** bude letos v obvyklém termínu, to je o slavnosti Nejsvětější Trojice 31. května 2015. Na faře proběhlo setkání s rodiči, setkání s dětmi budou na faře vždy ve středu v 16:30, v termínech 8., 15., 22. a 29. dubna, a 6., 13., 20. a 27. května.

- **Dnes na Květnou neděli 29. března** proběhne křížová cesta pro rodiny s dětmi. Sraz bude v 15:45 na konečné tramvaje 9 a 11 na Lesné. Po krátké procházce následuje duchovní program v Duchovním centru na Lesné. Předpokládaný konec 18:00. Jste srdečně zváni. Případné dotazy zodpoví Markéta Zelenková.

Telefon 737 243 112

Do Vašich diářů si můžete zanést tato data:

- **Pátek 8. 5.** Tradiční pouť naší farnosti na Vranov. Po mši svaté bude v Duchovním centru malé pohoštění z přinesených zásob. Program pro děti a možnost opéct si špekáček na ohni bude jako obvykle. Všichni jste zváni. Podrobnosti budou v ohláškách a na vývěsce.

- **Pátek 29. 5.** Noc kostelů. Podrobnosti budou v příštím čísle Tomáška. Těšíme se již nyní na Vaši (i aktivní) účast.

Z farní charity

Vážené přátelé,

děkujeme za vaši spolupráci i v této pohnuté době. Díky vám můžeme plnit úkol charity jako takové a přispívat potřebným v době nemoci a stárí. Můžeme pomáhat i našim bratrům a sestrám v různých zemích světa ohroženým válkou, epidemiemi a chudobou.

I když jsme daleko, podílíme se tak nepatrně na nesení jejich kříže. V posledních měsících jsme od vás prostřednictvím charitní pokladničky dostali větší množství peněz a část z nich jsme poukázali na misijní díla v rozvojovém světě.

Misijní banka ubožáků – hloubení studní v Africe	6 000 Kč
--	----------

Na křesťanské dílo v naší zemi jsme poskytli:

Sdružení pěstounských rodin	4 000 Kč
-----------------------------	----------

Další prostředky jsme předali na Charitě – Služby Brno:

Denní centrum pro bezdomovce	5 000 Kč
Noclehárna pro bezdomovce	3 000 Kč
Chráněné bydlení	4 000 Kč

V nadcházejícím týdnu si připomeneme Ježíšovu smrt a zmrtvýchvstání. Kristus vynesl na kříž všechny hříchy a bolesti světa a jeho vzkříšením je přemožena smrt. Přejeme vám, aby velikonoční radost prozářila vaše dny a vy se nechali proměnit Boží láskou. Přejeme všem požehnané Velikonoce.

Dobrovolníci farní charity

Slovo nemocným

Vzmužte se a buďte srdnaté myslí všichni, kteří doufáte v Hospodina.

Ž 31,25

Občas vidím lidi, kteří hodně trpí a jsou přesvědčeni, že oni sami nic nezavinili. Může to být malé dítě, které postihla zhoubná nemoc nebo je postižené od svého narození. Někdy také vidíme oběti, které postihla přírodní katastrofa, která se nedala odvrátit, ani jí nebylo možné zabránit. Když jsou obětí osoby nám blízké, je velmi těžké se se situací vyrovnat

a prožít ji tak, aby nenarušila náš duchovní život. Člověka v té chvíli napadají otázky, na které si neumí odpovědět. Například – proč se to stalo právě mně? Zavínil jsem něco v minulosti? Ví Bůh, co právě prožívám? Proč to dopustil? Záleží mu na mně?

Na takové otázky neznáme odpověď a právě tato skutečnost může být příčinou velkých pochybností. Pán nepřišel na svět, aby z něj odstranil bolest a utrpení. Nepřišel, aby nám podal jasné zdůvodnění, proč se něco děje právě takovým způsobem. On, Boží Syn se stal člověkem, aby nás vykoupil, on vzal na sebe dobrovolně naše lidské utrpení, aby nám ukázal, jak ho máme prožívat a dává nám i sílu, abychom toho byli schopní. On svým utrpením došel k zmrtvýchvstání a k tomuto cíli vede také nás. Zmrtvýchvstání a věčný život jsou hodnoty, které převyšují všechno, čeho člověk může dosáhnout. Dosažení těchto hodnot vyváží všechno předcházející utrpení.

Když se člověk ve své duši vyrovná a přijme utrpení, Bůh mu dá do duše vnitřní klid a vyrovnanost, že je schopen prožít každou situaci tak, že není narušena jeho víra a důvěra v Boží působení v jeho životě. Máme se často obracet k Bohu a prosit o milost správně chápat to, co je bolestné a o sílu prožít to tak, aby nás žádná situace nezlomila, ale abychom

To, že se v kampani neobjevily žádné „ohromující“ sliby, bylo záměrné. Už od začátku jsme si předsevzali záměr, že nebudu prosazovat sebe, ale že na mě budou poukazovat ostatní. Byla nám odporná všechna ta prázdná hesla politiků, směřující k propagování sama sebe. Proto se celá kampaň nesla v duchu TO JE ON, kterýžto slogan vymyslel komorník Jožin Valenta. Dlužno podotknout, že TOJEON byla vytvarovávaná postava, osoba na scéně, a nebyl jsem to já.

Nyní se Tvůj volný čas zkrátí na minimum. Co bys chtěl nejdříve v Senátu prosadit a jaké dáváš sám sobě šance, že se Ti to podaří?

Chtěje být věren svému tématu sbírám v současné době takříkajíc empirický materiál pro vylepšení zákonů týkajících se ohrožených dětí. Proto objíždím různá zařízení, jako jsou dětské domovy, diagnostické, kojenecké a výchovné ústavy, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, setkávám se s pěstouny, konzultuji věci s příslušným ministerstvem a odděleními sociálně právní ochrany dětí a navazuji kontakt s poslanci. Z těchto dat, zkušeností a poznatků se pak snažím pochopit, co je dobře a co špatně pro děti, které nemohou být ve svých biologických rodinách a zkusit prosadit novelu zákona. Ten by měl stát na dvou hlavních principech: Aby se děti nestěhovaly z místa na místo, čili z jednoho prostředí do druhého

a aby se dostávaly do rodinného prostředí, případně do takového, které funguje na rodinné bázi.

Dále chci, aby se v Senátu a na nejvyšších místech naší republiky usadil *Ten, jehož jméno je svaté*. Proto hodinu před zasedáním Senátu zvu senátory a poslance, ministry a prezidenta republiky k ranní modlitbě s čtením z Bible. Zatím proběhla dvě setkání, přičemž na první přišlo osm, ale na druhé už jedenáct lidí. Někteří se omluvili, jako například prezident Zeman nebo ministr Babiš. Mottem druhého setkání byla slova žalmu č. 127: *Nestaví-li dům Hospodin, nadarmo se namáhají stavitelé*.

Moc děkuji za rozhovor a myslím, že mohu za celou farnost slíbit podporu modlitbou.

Marie Sojka Veselá

Povídka

Anička dnes nepřichází do náboženství sama. „To je Šárka a chtěla by taky chodit.“ „Bezva, aspoň se nám vyrovná počet kluků a holek,“ usměje se na blondatou holčičku paní katechetka a přátelsky poplácá po zádech Honzíka, který má vždy všechno první napsané, testy správně vyplněné a pak – nebýt to v hodině náboženství – by se dalo říct, že s ním šijí všichni čerti.

ulici potkal Ivo Možný, pozdější po-revoluční zakladatel FSS, který věděl, že tématem mé diplomové práce byly osoby ve výkonu trestu a ten mi prozradil, že na oddělení sociálních kurátorů na Národním výboru města Brna se uvolnilo místo a kurátoři se teď poohlíží po někom, kdo by mezi ně dobře zapadl, čili by byl stejného názorového ladění jako oni, krátce řečeno nebyl by to žádný komunistický spratek. A tak jsem se stal sociálním kurátorem, usilujícím resocializovat propuštěné vězně.

V roce 1995 se začaly po republice zakládat pobočky občanského sdružení Fondu ohrožených dětí. Tehdy jsem zrovna dával společně s mými dalšími čtyřmi kolegyněmi výpověď z pracovního poměru na Magistrátu města Brna, kde jsme pracovali pod odborem sociálních věcí. O tom se dozvěděla Marie Vodičková, šéfka Fondu a ta nás oslovila, jestli bychom nechtěli v Brně založit pobočku. A tak se i stalo.

Tvůj život je též pevně spjat s ochotnickým divadlem. Co vše to obnášelo?

Těch představení, ať už to bylo s přáteli a kamarády od Tomáška, se studenty a exstudenty z BiGy nebo ze zdravotnické školy byla spousta. Byly to vystoupení a performace drobné i větší, na různých festivalech, setkáních, plesech, svatbách, venku

i vevnitř, v sálech, místnostech, kostelích. O herce nikdy nebyla nouze. Spíše se musela hra často přizpůsobit tak, aby si všichni zahráli. Málokteré společné akce přinesly a přinášejí (protože to ještě neskončilo) tolik neskutečných zážitků, které nelze jen tak zapomenout a které si často ožívujeme. Jestliže se nějaký čas žádné divadlo nekonalo, dostavuje se abstinční syndrom, takže se musí zase nějaké vymyslet.

Jak probíhala volební kampaň? Velmi jsem ocenila, že nikde nebyl žádný „ohromující“ slib, jen zcela pravdivá věta: OHROŽENÉ DĚTI POTŘEBUJÍ SVÉHO SENÁTORA.

Kdosi prohlásil, že kampaň bylo největší divadlo, které jsme kdy spáchali. A bylo tomu tak. Na tomto megapředstavení participovalo obrovské množství tvůrců, účinkujících, herců, techniků, manažerů, výtvarníků, pomocníků, hudebníků, zpěváků, grafiků, propagátorů. Neměli jsme žádné profesionální výrobce kampaní. Chtěli jsme, aby bylo vytvořeno výtečné dílo samo o sobě, bez ohledu na to, kam vyústí. Proto jsme v tom byli naprosto uvolnění a svobodní. Většinou jsme všechno vymýšleli, mnohdy lopotně, u nás v obýváku. Základní volební tým sestával zhruba z 20 lidí od 16 do 28 let. Měl jsem ideu, že se nechci stát senátorem, ale udělám všecko pro to, abych jím byl.

měli dost sil prožívat všechno tak, že svým způsobem prožívání pozitivně ovlivníme lidi kolem sebe. Nikdy nevíme, kdo nás právě pozoruje a koho svým jednáním ovlivňujeme. Vždy neseme plnou odpovědnost za to, jak se chováme a jaký příklad lidem dáváme.

o. J. Šik

Jean Vanier

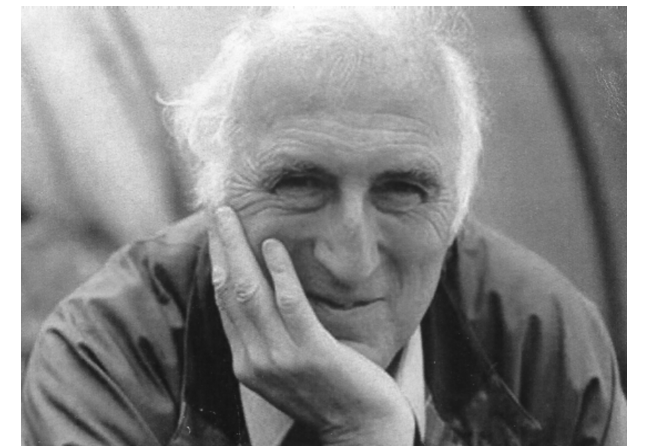
laureát letošní Templetonovy ceny

Milí farníci,

možná jste v křesťanských médiích zachytili zprávu, že letošním nositelem Templetonovy ceny je Kanaďan Jean Vanier. Loni tuto cenu, přezdívanou „duchovní Nobelovka“, získal otec Tomáš Halík, takže i u nás vešla do obecnějšího povědomí. Mezi jejími minulými laureáty jsou významná jména osobností z křesťanského světa: zakladatelka hnutí Fokoláre Chiara Lubichová, anglikánský arcibiskup a bojovník proti apartheidu Desmond Tutu nebo průkopník dialogu mezi přírodními vědami a křesťanskou vírou, fyzik a anglikánský teolog Sir John Polkinghorne. Osobnost Jeana Vaniera je však asi mnohým z Vás neznámá, a tak bych o něm chtěl napsat pár slov – mimo jiné proto,

že je spoluzakladatelem hnutí Víra a Světlo, jehož jsem členem a které je pro mne důležité na lidské i duchovní rovině.

Jean Vanier se narodil v roce 1928 do rodiny budoucího generálního guvernéra Kanady. Jeho životní dráha byla neuvěřitelně pestrá: jako velmi mladý nastupuje ke kanadskému námořnictvu a už po dosažení dvaceti let se stává námořním důstojníkem. Záhy poté, v roce 1950, od kanadského námořnictva odchází do Francie, studuje filosofii a žije v jedné křesťanské komunitě nedaleko Paříže. Po získání doktorátu filozofie přednáší na Torontské univerzitě.

V roce 1964 přijímá Jean Vanier do svého domu v Trosly u Paříže dva mentálně postižené muže a vytváří s nimi komunitu. Do světa postižených ho předtím přivedl jeho duchovní vůdce, dominikánský kněz Thomas Phillipe, který měl také na toto Jeanovo rozhodnutí zásadní vliv. Tak vznikla první Archa, komunita lidí s mentálním postižením

a takzvaně „normálních“. Dnes jsou komunity Archy rozšířeny po celém světě.

Asi o deset let později vzniklo i druhé hnutí, Víra a Světlo, které tvoří společenství mentálně postižených, jejich rodičů a přátel, kteří se scházejí a tráví spolu čas, ale většinou spolu nebydlí. Na počátku bylo setkání Jeana Vaniera a paní Marie-Helény Matthieu s rodiči dvou mentálně postižených chlapců. Rodiče se trápili svým negativním zážitkem z pouti do Lurd. Bylo jim při ní dáváno najevo, že přítomnost jejich synů ostatní poutníky obtěžuje. Jean a Marie Heléne se tedy rozhodli, že uspořádají mezinárodní pouť do Lurd pro mentálně postižené. Ta se konala o Velikonocích roku 1971; třetina z 12 000 účastníků měla mentální handicap. Poutě proběhla v atmosféře velké radosti a když skončila, všem to bylo líto. „Scházejte se tedy dále v malých společenstvích a dělejte všechno, co vám Duch svatý vnukne“ navrhl tehdy Jean. Společenství vznikla a hnutí Víra a Světlo bylo na světě.

Smysl, spiritualitu a společný způsob života lidí ve společenstvích Archy a Víry a Světla vysvětluje Jean Vanier ve svých četných knihách a to velmi prostě. Následující text pochází z knihy *Accueil notre humanité*, která česky vyšla jako *Cesta k lidství*:

Vědomí, že patříme k jedné lidské přirozenosti a že tato příslušnost je podstatnější než jakákoli jiná, změnilo mnohé moje postoje a představy o lidské bytosti. Pomohlo mi osvobodit se od ego-centrických nátlaků a vnitřních zranění, povzbudilo mne k lepšímu přijetí těch, kteří jsou jiní, „cizinců“ a také těch, kteří na nás útočí, „nepřátel“. Přejít od egoismu k lásce, od otroctví ke svobodě, od sebeuzavření k otevřenosti vůči jiným znamená růst; je to cesta k úplné lidské zralosti. Všichni jsme povoláni k osvobození srdce, k otevření se vůči druhým a k objevení toho, co tvoří podstatu našeho bytí, naší společné lidské přirozenosti. Avšak toto osvobozování se je dlouhá cesta od úzkosti a uzavření se do sebe, kdy se cítíme od ostatních oddělení, až k plnosti lásky, která nás přetváří a umožňuje nám pomáhat druhým, aby se přetvořili. Na tuto cestu se nemůžeme vydat sami ...

A tato slova řekl Jean u příležitosti udělení Templetonovy ceny:

„Naše komunity Archa anebo Víra a Světlo se snaží světu ukazovat, že mentálně postižení lidé jsou krásní. Jejich rozum možná není plně rozvinutý, ale mají srdce. Je třeba pamatovat, že v minulosti bylo toto postižení pokládáno za Boží trest a vzbuzovalo ostych. Velmi rychle byli takovíto lidé odsouváni stranou, zamykáni ve speciálních ústavech. My jsme uskutečnili revoluci. Ukazujeme, že se vůbec nejedná o Boží trest, ale že nás právě takovíto lidé mohou přivést k Bohu, učinit nás lidštějšími,

který je tím pádem můj synovec. Ještě jsem měl bratra Jiřího, ale ten ve dvanácti letech zemřel. Otec byl v padesátých letech komunisty zavřen a vyhozen v posledním semestru z vysoké školy. S mojí matkou, nyní rovněž babičkou a prababičkou, se poznali v kriminále v Jáchymově, kam jeho budoucí manželka jezdila navštěvovat svého bratra, otcova spoluvězně. Po propuštění z vězení sloužil tatík u Černých baronů. V prosinci v roce 1956 jsem se jim narodil za přispění porodní báby. Odehrálo se to v Heršpicích na Vyškovsku v domku matčiných rodičů, tedy u mého dědečka a babičky, takže jsem domorodec. Když mi byly čtyři roky, přivedli mě rodiče do kostela svatého Tomáše, kde jsem 2. ledna 1961 začal ministrovat. Tím došlo k podstatné události v mém životě, z níž vyrostly další podstatné události, i ty nejpodstatnější.

Proč ses rozhodl pro studia sociologie?

To bylo tak. Po maturitě jsem se nedostal na práva. Abych nemusel na vojnu, šel jsem na stavební fakultu, kam bylo celkem snadné se dostat. Studium však bylo pro mě utrpením. Zhruba za dva měsíce po zahájení utrpení jsem potkal spolužačku z gymnázia Miladu Gojnou, spoluobjevitelku Phardyho Luckxe a luckxismu, této pragmatické metavědy, a ta mi začala

vyprávět o sociologii a sociologických průzkumech mezi lidmi. Do tehdy jsem neměl sebemenšího tušení, že existuje nějaká sociologie. Zaujala mě především její věta, že do rozhovoru s respondenty můžeš propašovat i neoficiální otázky či dotazy, které by tehdejší režim neslyšel rád a zřejmě už vůbec ne odpovědi na ně. Psal se rok 1976. Do chmurného světa deskriptivní geometrie, technického kreslení a stavebních laboratoří pronikl záblesk nové naděje. Záhy jsem navštívil Ivana Kaniu, dlouholetého věrného ministranta u sv. Tomáše (pravidelně chodí na sedmou ve všední den) a ten mi o sociologii podal důkladnější zprávu. Stavební fakultu jsem ukončil po prvním semestru získaje jediný započít z tělocviku a neusiluje o další (*ach, jak nádherné přechodníčky!*). Odebral jsem se pracovat na poštu u hlavního nádraží v Brně, kde jsem třídil dopisy pro okres Brno-venkov a začal se připravovat na přijímačky na sociologii. Připravovali jsme se společně s Jumbem a Standou Juránkem (*oba tomáškovští ministranti*), kteří byli touto společenskou vědou rovněž ohromeni.

Jaké bylo Tvé první zaměstnání a jak ses dostal až k Fondu ohrožených dětí?

Bezprostředně po ukončení studií sociologie v r. 1981 mě na Jaselské

TO JE ON

ROZHOVOR S PhDr. ZDENĚKEM
CACADUEM PAPOUŠKEM

V druhé polovině 70. let se v časopise „Mladý svět“ objevila krátká zpráva, že naši socialistickou republiku navštívil ministr zahraničních věcí Portorika PHARDY LUCKX. Zpráva byla napsána tak erudovaně, že si nikdo z redakce neověřoval, zda někdo takový existuje. Luckxismus byla v té době velmi pečlivě rozpracovaná teorie, kterou vymyslel ON. I my holky jsme se zdravily: „LUCKXISMUS VÍTĚZÍ“ – z palce a ukazováčku lze lehce vytvořit „L“ a právě tak lehce přejít na „V“. Se studem v srdci musím přiznat, že jsem do teorie „luckxismu“ příliš nepronikla, neboť jsem v té době měla zdánlivě závažnější problémy (sekáče nebyly a tudíž bylo nutno ze starého nabitkováného prostěradla vytvořit model zvící francouzských módních salónů).

Zmínit vše, co doprovázelo svatební či primiční obřady Cacaduových přátel, by vydalo na několik zvláštních čísel „Tomáška“.

Za zmínku stojí recese, kterou si pamatují mnozí z nás. Jednoho dne se v parku na Moravském náměstí v těsné blízkosti chodníku objevila bysta „občana Rulíka“. Provedení zcela profesionální (včetně podstavce) a prostý nápis OBČAN RULÍK, zaujalo mnohé

a snad zvýšení příjmů z cestovního ruchu způsobilo, že městská část Brno-střed, zaujala postoj zcela benevolentní – možná probíhalo pátrání, kdo tento slavný brněnský rodák vlastně byl. Ovšem jednoho dne se občan Rulík lehce naklonoval a tři zcela identické bysty hledící každý den jiným směrem (Rulík byl vždy zvědavý), vzbudily zvýšený zájem nejen u turistů, ale i u zastupitelů a vedly k následnému odstranění občana Rulíka. (Tomáš Drobný se se svou rodinou těší dobrému zdraví).

Ano, to je jedna charakteristika PhDr. Zdeňka Papouška – recese.

Ta druhá (méně viditelná, leč o to významnější) je jeho hluboké sociální cítění.

Ahoj Cacadu, Tvou nynější rodinu snad ani představovat nemusíme. Tví tři synové jsou ve farnosti dobře známí a velmi oblíbení. Tvá žena Marína je snad ještě známější a oblíbenější, i když mnozí z nás se na setkání s ní příliš netěší. Je totiž něco jako tomáškovská dvorní zubní doktorka (což svědčí o kvalitě její práce), ale zubařské křeslo je zubařské křeslo a nemálo farníků má při vstupu do ordinace tísnivý pocit v oblasti břišní. Ale jinak Tě, Maríno, máme všichni moc rádi.

Takže, milý Cacadu, první otázka se týká rodiny, v níž jsi vyrůstal.

Tak ženu, Matěje, Šimona a Jonáše jsi už představila, zbývá ještě připomenout snachu Veverku a vnučku Kláru. Dále mám sestru, které se říká Porida, ta má syna Kapra,

otevřenějšími a přejícnými. Těší mne, že tato revoluce byla oceněna, protože to možná někoho přivede k zamyšlení a bude se zajímat o to, co děláme. Pro nás je důležité ani ne tak to, co my děláme pro postižené, ale to, že s nimi navazujeme vztahy, čímž nás přetvářejí a umožňují nám objevovat nové věci.“

Na závěr jedna osobní vzpomínka: Jean byl v roce 2004 v Brně na Biskupském gymnáziu a vedl tam rekolekce pro česká, moravská a slovenská společenství Víry a Světla. Byl ohromný zážitek ho vidět a slyšet: krčil se skromně a pokorně v koutku pódia se svým typickým plachým úsměvem, v ošoupané bundě a kostkované košili. Jakoby za žádnou cenu nechtěl stavět sama sebe do popředí, i když mu to jeho dva metry tělesné výšky poněkud komplikovaly. Když už promluvil, neříkal vlastně vůbec nic jiného než to, co jsme všichni znali z jeho knížek, ale přesto jsme mu všichni viseli na rtech. Jean Vanier je člověk, který vyzařuje: když se s ním potkáte nebo jen když vidíte jeho fotografii, máte podobný pocit, jako při pohledu do tváře blahoslavené Matky Terezy, bratra Rogera z Taizé či svatého Jana Pavla II – pocit, že ta tvář před vámi je ikonou, ztělesněním nekonečné Boží laskavosti a dobroty vůči každému člověku.

P. Jiří Bůžek

A já prosím, nechte zvony znít

Na obecní úřady a radnice se dostávají stížnosti, nad některými opravdu rozum zůstává stát. Často si lidé stěžují na různé skutečnosti týkající se hluchosti, většinou těžko ovlivnitelných zdrojů zvuků. Z nich se radnicím může nejsnadněji dařit omezovat nebo rušit zvonění zvonů. Změří se intenzita hluku při zvonění, a protože ta většinou přesahuje limit stanovený hygienickou normou, tak radnice zvonění omezí nebo zakáže.

Proč ale zvony již po mnoho staletí zvoní, proč je zvonění součástí naší evropské křesťanské a kulturní tradice?

Zvon je znějící konstantou do neustálého pohybu a proměny zvláště našeho dnešního uspěchaného a chaotického způsobu života. Jeho zvuk potřebujeme nyní slyšet více než kdy jindy. Hlas zvonů není jen jakousi speciální zálibou členů náboženských církví, kteří by si ji měli pěstovat jen mezi sebou. Nejde o nějaké oblíbené hobby určité skupiny lidí, ale o hlas, který důstojně a poklidně upozorňuje a odkazuje na hodnoty důležité pro život člověka i společnosti. Hlas zvonů nám na pár minut v pravidelných rytmech v průběhu dne připomíná jiný – vyšší – trvalejší řád. Svolává

k bohoslužbám a vyzývá k modlitbě, ohlašuje radostné i bolestné události. Zvon je jednou z mála vzácných památek, která každého člověka doprovází nepřetržitě od kolébky až do hrobu, v den všední i sváteční, při práci i slavnosti. Patří k duchovnímu i kulturnímu dědictví národa i církve. Tento hudební nástroj má hlavu, tělo, srdce, tvář a také hlas. Tento zvuk dobře znali i naši předkové. I jim připomínal hodnoty pro život podstatné. I ti, kteří nebyli a nejsou zbožní, ho uznávali a uznávají.

Nedávno v německém Osnabrücku proběhla modlitební akce za křesťanskou Evropu. Iniciativa, která pochází od organizace Kirche in Not (Církev v nouzi), se snaží upozornit, že modlitba Anděl Páně je nezbytnou modlitbou za sjednocenou křesťanskou Evropu. Jeden z členů již zmíněné organizace řekl: „*Nebudeme-li se modlit Anděl Páně, přestanou v Evropě zvonit zvony a s mlčícími zvony se odmlčí i křesťanská kultura.*“

Pokud si nebudeme stát za tím, že zvony svolávají křesťany k modlitbě a pokud se při zvonění zvonů nebudeme skutečně modlit např. právě modlitbu Anděl Páně, pak se vytratí původní smysl zvonění. Zapomene-li se proč se zvoní a zvonění už nebude ohlašováním času modlitby, pak zvonění bude jen prázdné hlučení a rušení spokojených respektive nespokojených obyvatelů té či oné obce nebo města.

Zvony provázejí lidstvo po tisíciletí. Ve spojení s křesťanstvím pochází nejstarší zmínka o svolávací funkci zvonů z Ediktu milánského z roku 313. V českých zemích máme první historické zmínky o zvonech z 9. století a od 13. století jsou už zvony pevnou součástí veřejného prostoru. Kromě liturgických účelů (svolávání na mši a zvonění během ní) sloužily zvony jako oznamovatel významných okamžiků. Pokud hořelo, blížila se povodeň, když zemřel někdo z farníků, blížila se vojska nepřítele, šířila se epidemie, stala se významná událost (byl korunován nebo zemřel panovník, slavily se narozeniny, svatby nebo úmrtí významných osob, inaugurace volených hlav států, byl zvolen papež), otevření a uzavírání městských bran – to vše oznamovaly obyvatelům zvony. V dobách klidu pak zvony svým zvoněním dělily den na časové úseky (zvonění klekání ráno, v poledne a večer). Páteční zvonění v 15 hodin připomíná dobu smrti Pána Ježíše a zve k modlitbě a rozjímání o díle vykoupení a k přijetí plodů jeho života a smrti. Tuto tradici v naší diecézi obnovil brněnský biskup Vojtěch Cikrle v dubnu 2009.

Ve středověku bylo zvonům prisuzováno sedm ctností:

1. laudo deum verum – pravého Boha chválím
2. vivos voco – živé volám

3. congreo clerum – kněze shromažďuji
4. mortuos plango – mrtvé oplakávám
5. fulgura frango – blesky rozrážím
6. pestem fugo – mor zaháním
7. festa decoro – svátky slavím

Velké zvony v katolických kostelích bývají pojmenovávány po světcích a musí být také řádně posvěceny. Největším zvonek v České republice je zvon Zikmund, který se nachází ve věži Svatovítské katedrály na Pražském hradě. Ve starší literatuře se uvádí jeho hmotnost 16,5 tuny. Na věži kostela sv. Tomáše je umístěn největší zvon v Brně, který váží 13,6 tuny.

Kostel a věž stály a zvony zvonily většinou mnohem dříve, než se poblíž postavily domy a do nich se nastěhovali dnešní uživatelé. Někteří z nich však chtějí staletou tradici rušit. Může jim jít např. jen o klid v ranních hodinách nebo také o záměrný a plánovaný útok na křesťanství. Např. v Basileji byla radnici doručena stížnost ze strany muslimské čtvrtě stěžující si na to, že *zvuky zvonů ruší jejich svolávání k modlitbám. Pro uchování „dobrých“ sousedských vztahů by proto vyzvánění nemělo být veřejné.* Zvony zpravidla neruší noční klid, nezvoní před 6. hodinou ranní ani po 22. hodině večerní. Bohužel nemají žádná tlumicí zřízení. Je samozřejmě možné posunout začátek prvního

zvonění (např. v neděli až na 8 hodin) a také zkrátit dobu zvonění. Na hluk citlivější spoluobčané, kterým zvonění nesnesitelně vadí, se jistě mohou odstěhovat dál od kostela.

Jaký může mít zvonění další pozitivní vliv na člověka? V současnosti světa plného nepříjemných zvuků doby, techniky, bezohlednosti okolního životního běhu, by mohlo tohle zvonění mít ozdravný význam, pokud by se člověk jenom nechtěl rozčilovat nad dalším zvukem, ale zaposlouchat se do něj a nechat se jeho vibracemi doslova vyladit. Vždyť zvon je, podobně jako tibetská mísa, výsledkem mistrovských tajemství kovové slitiny a zacházení s ní.

Je skuteností, že věřící na celém světě přispívají nejvíce na zvony a na varhany. Jsou to totiž nástroje, které se svými hlasy budou za své donátory „modlit“ i když tito již budou na věčnosti.

Co bychom měli my, jako věřící dělat, abychom tradici zvonění udrželi? Musíme být aktivní! Dávat hlasitě a veřejně najevo, že zvony a zvonění chceme. Na radnicích by se měly kromě stížností objevovat i pozitivní ohlasy na zvonění (zejména, pokud se skutečně taková stížnost na zvonění objeví a radnice ji má řešit). Zde se musíme zviditelnit – nikdo jiný to za nás neudělá!

PhDr. Jan Weinberger